

สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32

THE IMPLEMENTATION OF DRUGS PROBLEM PREVENTION AND SOLUTION IN SCHOOLS UNDER
THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 32

ดิเรก บุรณ์เจริญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ทรงวิวัฒน์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 120 คน ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของสถานศึกษา 180 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 92 คน และครู 124 คน โดยกำหนดขนาดของ กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซี่และมอร์แกน รวม 216 คน โดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อเป็นค่าที่ (t) ตั้งแต่ 1.76-5.84 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.979 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test Independent และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่าง จึงทำการเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้านตามวิธีการของเซฟเฟ่ กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ยาเสพติดในสถานศึกษา, การป้องกันยาเสพติด, ปัญหายาเสพติด

Abstract

The purposes of this research were to study and compare the implementation of drugs problem prevention and solution in schools under the secondary educational service area office 32, and to investigate opinions of school administrators and teachers concerning the state of drugs prevention and solution in schools. The participants of this study were 120 school administrators, and 180 teachers. The sample were selected from those participants, the size of the sample was identified by using Krejcie and Morgan's table. Using this procedure, this study included 92 school administrators and 124 teachers, making the total of 216

บทความฉบับเต็ม ภาคโปสเตอร์

การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2554

persons, concerning the state of drugs prevention and solution in schools, and the next step was doing Multi-Stage Random Sampling. The researcher employed 3 research instruments, check lists, rating scales, and open-ended question. The questionnaire included four sections with 1.76 – 5.84 discriminating values and $r = .979$. The statistics used to analyze the data were percentage, means, standard deviations and to test hypothesis used t-test Independent and analyze one-way analysis of variance if the differences of the means, Standard Deviation, One-Way Analysis of Variance, were found, the researcher employed Scheffe's Method test to indicate the pairs of variable which demonstrated different means. The level of statistical significance was set at .05. The results of the research were as follows

1. The school administrators and teachers was conducted of drugs problem prevention and solution in schools had different opinions on the implementation of drugs problem prevention and solution in schools of the secondary educational service area office 32, as a whole at .01 statistical significant level. And when considering in particular item had different opinions at .01 statistical significant level.
2. The school administrators and teachers was conducted of drugs problem prevention and solution in schools had different experience, and different opinions on the drugs suppression problems at .01 statistical significant level, When considering in particular items, the findings were : concerning the planning and doing had different opinions at .01 statistical significant level, concerning the drugs control had different opinions at .05 statistical significant level, and concerning the acting did not have different opinions.

Keyword (S) : Drug, Administrators of school, Experience, Participant, Opinion

บทนำ

ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา เป็นปัญหาหนึ่งสร้างความยุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษา และเป็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนได้ให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสนใจเป็นกรณีพิเศษโดยได้กำชับให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต กำหนดนโยบาย กลยุทธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และทำให้สถานศึกษาปลอดยาเสพติดโดยสิ้นเชิง แต่สภาพปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาก็มีได้ลดน้อยลงแต่อย่างไร แต่กลับมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ภายใต้เงื่อนไขและสถานการณ์การเมืองที่ผันผวน สภาพเศรษฐกิจที่ไม่ดี สินค้าทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ในขณะที่ราคาน้ำมัน ราคาสินค้าอุปโภค สินค้าบริโภคมีราคาที่สูงขึ้นมาก ประชาชนเดือดร้อน มีความเครียดสูง ทำให้เกิดวิกฤตทางสังคม ประชาชนขาดศีลธรรมคุณธรรมส่วนเยาวชนก็มีปัญหายาเสพติด ซึ่ง พิกุล สีหาพงษ์ (2546 : 25) กล่าวว่า วัยรุ่นซึ่งเป็นเด็กในวัยเรียน มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ไม่เห็นคุณค่าในตนเอง หนีเรียน เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน สูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ในที่สุดก็หันเข้าหายาเสพติด ขาดความสนใจต่อการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 3 ซึ่งดูแลพื้นที่ภาคอีสาน 8 จังหวัดตอนล่าง ซึ่งได้ทำการจับกุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อเดือนกันยายน 2550 สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้ 63 คดี ได้ผู้ต้องหา 72 คน เดือนตุลาคม จับกุมได้ 89 คดี มีผู้ต้องหา 95 คน เดือนพฤศจิกายน จับกุมได้ 93 คดี มีผู้ร่วมกระทำความผิด 139 คน และเดือนธันวาคม สามารถจับกุมได้ 123 คดี ได้ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติด 146 คน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2551 ข : 36) จะเห็นได้ว่า

สถานการณ์ยาเสพติดในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์มีการขยายตัวและเพิ่มความรุนแรงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยผู้กระทำผิดส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 13-19 ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา

ดังนั้นผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีกระบวนการขั้นตอนอย่างไรและอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนเพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดยาเสพติดอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ตามสถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่างก็มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้จะศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งมีการบริหารงานตามหลักวงจรคุณภาพของเดมมิง ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ ด้านการตรวจสอบ และด้านการปรับปรุง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 120 คน ครู จำนวน 180 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน

- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608 ; อ้างถึงในประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ 2542 : 149) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 216 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 92 คน และครู 124 คน ซึ่งได้จากการทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง แบ่งเป็น

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

3.1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน แบ่งเป็น

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 ตั้งแต่ 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยลักษณะคำถามเป็นคำถาม แบบสำรวจรายการ (Check Lists)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด รวมทั้งสิ้น 53 ข้อ โดยถามการดำเนินงานตามสภาพความเป็นจริง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้ว เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage)

นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยและการจัดอันดับ

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งในการทำงาน โดยการทดสอบค่าที (Independent Samples t-test) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

5. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

1.1 สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.2 ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ ผู้บริหารมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

1.3 ด้านการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ มีการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแก้ไขปัญหายาเสพติด

1.4 ด้านการตรวจสอบและควบคุม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับ 1 ได้แก่ มีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด

1.5 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับ 1 ได้แก่ การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้านเช่นเดียวกัน

3. ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามประสบการณ์ต่างกัน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการปรับปรุงและพัฒนาไม่มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เรียงตามอันดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ควรจัดงบประมาณสนับสนุนในการดำเนินงาน การดำเนินงานควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มี หน่วยงานออกเผยแพร่ความรู้ให้แก่ชุมชนสถานศึกษา จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด และควรมีการใช้กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดอย่างเคร่งครัดจริงจัง

อภิปรายผล

จากการศึกษา สภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามหลักการพัฒนาคุณภาพองค์กรของวงจรเดมมิ่ง พบว่า สภาพการ ดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ ผู้บริหารและครูได้ตระหนักถึงพิษภัยของยาเสพติดที่จะเกิดขึ้นแก่นักเรียนในสถานศึกษา และจะส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร พลเสนา (2550 : 137) พบว่า ข้าราชการครูในสถานศึกษาช่วงชั้นที่ 3 – 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 มีความเห็นว่ามี การดำเนินงานเพื่อป้องกันสารเสพติดโดยรวม และรายด้าน ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการวางแผน จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เพราะสถานศึกษาทุกแห่งจัดทำแผนแม่บทและ แผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รุ่งทิศา พันธุ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขต กรุงเทพมหานคร พบว่า โรงเรียนอาชีวศึกษาโดยส่วนรวมมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนโดยมีการวาง แผนการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดแน่นอนตลอดปี และอยู่ในระดับมากและผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ปวีณา ศรีบูรณ์ (2538 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร พบว่าสภาพการดำเนินงานป้องกันยา เสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ด้านการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีการจัดกิจกรรม วรรณคดีต่อต้านยาเสพติดตามแผนงานที่กำหนดอย่างชัดเจนและหลากหลาย ดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สม่าเสมอทั้งภายในสถานศึกษาและชุมชน มีการจัดการเรียนการสอนการป้องกันยาเสพติด การจัดค่ายคุณธรรม และ มี การจัดระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำรวม คงสืบชาติ (2547 : 86) พบว่า การดำเนินการดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านสิ่งเสพติด ผู้บริหารและครูจะต้องมีข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อ คัดกรองนักเรียนแล้วหาแนวทางป้องกันและให้การส่งเสริมพัฒนาสอดคล้อง แทรกให้ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดทั้งในเวลาเรียน และในโอกาสต่างๆ มีการจัดกิจกรรมวรรณคดีต่อต้านยาเสพติดภายในสถาน ศึกษาและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ด้านการตรวจสอบและควบคุม จากผลการวิจัยพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้มีการกำหนดมาตรการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ตรวจสอบติดตามพฤติกรรม นักเรียนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด แล้วทำการแก้ไขปรับพฤติกรรม โดยประสานกับเครือข่ายและผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งถือว่าผู้บริหารมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับงานป้องกันและแก้ไขยาเสพติด ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของประกอบ คุณารักษ์ (2533 : 17-19) พบว่า ผู้บริหารที่จะต้องทำการติดตามผลการ ปฏิบัติงานต่างๆ ที่ได้สั่งการไปแล้ว ถ้าหากไม่มีการควบคุมหรือตรวจสอบผู้บริหารจะไม่สามารถแน่ใจได้เลยว่าแผนงาน

ต่าง ๆ ที่ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้ใต้บังคับบัญชาไปทำนั้นสำเร็จลงด้วยดี ทั้งนี้เพื่อที่จะบังคับหรือควบคุมให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา จากผลการวิจัย พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะนำผลการตรวจสอบที่พบข้อบกพร่องมาทำการแก้ไขและพัฒนาให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ป่วน วงศ์ปิ่นตา (2545 : 76) พบว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันอย่างเป็นรูปธรรม และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพทหาย สดทรงศิลป์ (2547 : 65) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหายาเสพติดต้องสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ปรับหลักสูตรให้มีเนื้อหาต้านยาเสพติด จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารทางด้านยาเสพติดอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อกล่อมเกลาจิตใจให้เป็นคนดี มีสติ มีคุณธรรม จริยธรรม

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ข้อ 1 เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ได้เข้ารับการอบรมพัฒนา ฝึกฝนประสบการณ์จนเกิดความชำนาญ และรับนโยบายของหน่วยเหนือแล้วนำมาขยายผลให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาโดยการสั่งการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ ศรีสันต์ (2545 : บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อระดับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่งระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษามีการปฏิบัติมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจพร พลเสนา (2550 : 136) ซึ่งพบว่า ฝ่ายบริหารสถานศึกษา มีการดำเนินงานเพื่อป้องกันสารเสพติดมากกว่าครูที่ปรึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากผลการวิจัย ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างจากครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา และยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บัณฑิต สุวัฒน์นันท์ (2542 : 78) ซึ่งพบว่า ด้านการนำ ผู้บริหารได้นำเอานโยบายของหน่วยเหนือมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนป้องกันยาเสพติด มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร กำหนดสายงานบังคับบัญชา มีการประชุมผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนทั้งกำลังคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านการวางแผนและด้านปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตรวจสอบและควบคุมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อ 2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ได้ผ่านการอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ ศึกษาดูงานในที่ต่าง ๆ มีการสะสมประสบการณ์ที่หลากหลาย ทำให้มีวิสัยทัศน์ในการมองภาพรวมสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาแตกต่างไปจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะต่อสภาพการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 เรียงตามอันดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับดังนี้ อันดับ 1 งบประมาณไม่พอเพียงสำหรับการดำเนินงาน ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐเพื่อใช้ในกิจกรรมดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภณ ธนะสิริกุล (2547 : 87) พบว่า ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาคือ งบประมาณมีไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ขาดอุปกรณ์เครื่องมือในการตรวจสอบสารเสพติดจากปัสสาวะนักเรียน อันดับ 2 โรงเรียนควรดำเนินงานไปอย่างต่อเนื่องอย่างจริงจัง และอันดับ 3 จัดให้มีการอบรมแก่ครูและนักเรียนเกี่ยวกับพิษภัยยาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีรพงศ์ ใจสมุท (2542 : 76) พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดร่วมกับหน่วยงานอื่น มีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดโดยการจัดให้มีการประชุมและอบรม มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับยาเสพติดเพื่อใช้ประกอบการสอนให้ครู ตลอดจนมีการจัดทำเอกสาร แผ่นพับ แจกครู นักเรียน ผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ จากความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีการมอบหมายหน้าที่ในการป้องกันยาเสพติดให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งถือว่าการกระจายอำนาจให้แก่บุคลากรรับผิดชอบในการป้องกันดูแลแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาร่วมกัน และเป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกสถานจะต้องมี และปรับปรุงพิจารณาให้แต่ละคนมีความเหมาะสมกับภาระงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำแผนการเรียนรู้ด้านยาเสพติดของสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรมีคณะกรรมการในการจัดทำแผนการเรียนรู้เรื่องยาเสพติดของสถานศึกษา และบรรจุเป็นหลักสูตรสถานศึกษาทำการเรียนการสอนเช่นเดียวกับรายวิชาอื่นๆ และสถานศึกษาควรจัดทำแผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยนโยบายของรัฐหรือกระทรวงศึกษาธิการมาทำการวิเคราะห์ ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน

1.2 ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและติดตามแก้ไขปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ผู้บริหารและครูได้จัดเก็บข้อมูลของนักเรียนเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือในด้านต่างๆ ได้อย่างใกล้ชิดทั้งด้านการเรียน ความเป็นอยู่ในครอบครัว และความสุ่มเสี่ยงต่อสารเสพติด ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งควรดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง และต่อเนื่องส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดทำระเบียบผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และการจัดให้นักเรียนอาสาสมัครช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดทำระเบียบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และดำเนินการหานักเรียนเป็นอาสาสมัครช่วยในการดำเนินงานป้องกันปัญหายาเสพติด สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานตามแผนงานโครงการที่ได้กำหนดไว้ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือสถาบันอื่น ด้วยความเอาใจใส่และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านการตรวจสอบและควบคุม พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องเพื่อเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูที่ปฏิบัติงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ตระหนักถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติดที่ส่งผลกระทบต่อนักเรียน และความเป็นอยู่ของครอบครัว การดำเนินงานเพียงฝ่ายเดียวอาจไม่ได้ข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ดังนั้นจึงมีการประสานกับเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อช่วยกันในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดร่วมกัน ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดสาย

ตรวจนักเรียนร่วมในการควบคุมดูแลและเฝ้าระวังติดตามพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยงต่อยาเสพติด และตรวจติดตามการปฏิบัติงานของเครือข่าย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องจัดนักเรียนในการเฝ้าระวังพฤติกรรมนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และดูแลประสานงานกับเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต้องตรวจสอบติดตามและให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง การประเมินผลกิจกรรม การประเมินโครงการ

1.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูตระหนักดีว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เป็นภาระงานที่เมื่อได้ปฏิบัติตามระบบแล้ว ให้ผลที่ชัดเจนสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดีซึ่งทุกสถานศึกษาควรนำมาปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจัดการพัฒนาหลักสูตรการป้องกันยาเสพติดให้มีความเหมาะสมกับท้องถิ่นและบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาร่วมวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษาร่วมวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายของยาเสพติดเขตชุมชนเมืองในทุกพื้นที่ของประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ศรีสันต์. (2545). การปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชนกณ ณะสีรังกุล. (2547). ปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายปกครอง และหัวหน้างานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด. วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อุดສຳເນາ.
- บัวจันทร์ สุวัฒน์นันท์. (2542). สภาพการบริหารงานป้องกันยาเสพติดของโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทย. รายงานการค้นคว้าอิสระ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อุดສຳເນາ.
- เบญจพร พลเสนา. (2550). การดำเนินป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ช่วงชั้น 3 – 4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์. ศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. อุดສຳເນາ.
- ประกอบ คุณนารักษ์. (2533). การจัดทำโครงการและการประเมินผลเชิงระบบ. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- ป่วน วงศ์ปิ่นดา. (2545). สภาพการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดแพร่ สังกัดกรมสามัญศึกษา. รายงานการวิจัยอุตรดิตถ์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์.

- ปวีณา ศรีบูรณ์. (2538). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- พิบูล สีหาพงษ์. (2546). วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความดี และความสุขของผู้เรียน. วารสารวิชาการ. ฉบับที่ 38 : 25
- เพทชาย สดทรงศิลป์. (2547). ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันปัญหา ยาเสพติดในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สุรินทร์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์. อัดสำเนา.
- รุ่งทิวา พันธุ์. (2538). สภาพและปัญหาการดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนอาชีวศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วีรพงศ์ ใจสมุทร. (2542). การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. อัดสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2545) รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไข ปัญหา ยาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). การแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่สำนักงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด.
- สำราญ คงสืบชาติ. (2547). การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงด้านยาเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอ นางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. อัดสำเนา.